

Muistan

Nouseva aurinko ulotti ensimmäiset säteensä tielleni. Palasin synnytyssalista päivystyskämppeään, varmasti kymmenettä kertaa sinä yönä. Väsytti ja kylästytti. Kuitenkin pysähdyin ja uhrasin hetken aamun sarastukselle. Muistaisinko seisahtumiseni vuosien jälkeenkin?

Mitä oikeastaan muistan erikoistumisajastani? Hektisiä hätätilanteita, suuria iloja, epäonnistumisia, arkisia häivähdyksiä. Kelatessani vuosia taaksepäin, aina ensimmäisenä mieleeni palaa leikkauspöydälle menehtynyt potilas, ensimmäinen laatuaan. Verioksentelijan vaikea ilmatie johti elvytystilanteeseen ja lopulta hallitsemattomaan verensyöksyyn. Tapauksen jälkeen olin keskusteluavun tarpeessa; olisiko minun pitänyt pystyä parempaan? Jouduin kokoamaan itseni uudelleen ja miettimään, onko minusta tähän työhön todella.

Muistan, kuinka virvoittelin hukuksiin joutunutta lasta kylpylässä. Kuinka paljaalta oma ammattitaito tuntui tuttujen seinien ulottumattomissa, uimapukuun sonnustautuneena. Kerran hiihtoladulla menin auttamaan elvytykseen sanoen olevani lääkäri. ”Mikä lääkäri?” ensihoitaja kysyi. Kysymys oli erikoinen, suorastaan älytön, mutta siihen oli helppoa vastata: ”Anestesia­lääkäri.” Sen jälkeen kukaan ei kysynyt mitään.

En taida koskaan unohtaa, kuinka purskahdin kansliassa itkuun saatua­ni kohtuuttoman ryöpytyksen anestesia­kaaren toiselta puolelta. Häpeä omasta herkkyydestä on epäreilu seuralainen, mutta lääkärimaailmassa ei tunnu sovelialta heikkouttaan romahtaa. Pahat sanat jättävät lähemättömän muistijäljen, mutta – ristiriitaista kyllä – hallitsemattomat kyyneleet muistan loukkaustakin paremmin.

Muistan lasteni syntymät; kuinka voisin unohtaa! Muistan pitkät valvotut yöt ja rintapumppu kainalossa tehdyt päivystykset. Mikä vimma minut ajoi sorvin ääreen esikoisen täytettyä kolme

kuukautta? Oman elämän ja lapsen kengissä olevan ammattitaidon säilyttäminen tuntui silloin tärkeältä ja välttämättömältä. Sittemmin vauhti on hidastunut maltillisemmaksi. Voimakkaimpana näyttäytyy nyt ajatus siitä, että ehdin vielä tehdä töitä enemmän kuin tarpeeksi.

Mitä en muista? En ole jäänyt miettimään ajoittaista infernaalista väsymystä. Erikoistumisen alkuaikoina valtava uuden oppimisen ilo ajoi päivystämään kohtuuttomia määriä, mikä kostautui työhön turtumisena. Kun aito kiinnostus potilaisiin lopahtaa, tietää tehneensä liikaa töitä. Uupumusta ennakoivien hälytysmerkkien herkkä havainnoiminen on tärkeää. Vauhtia on ymmärrettävä hidastaa ennen kuin on myöhäistä.

Tylsyyttä ei kukaan halua muistella, mutta sitä on opittava kestä­mään. Yksi työmme suurimmista painolasteista on arkinen, harmaana vellova rutiini. Ammatissa kehittyminen ei ole pelkkää jatkuvaa uuden oppimista ja taivaita hipovaa nousujohteista oppimiskäyrää. Muistilokeroihin tallentuvia erityisiä tilanteita tulee vastaan vähemmän, yhä harvemmat potilastapaukset jaksavat koskettaa. Jostakin pitäisi silti pystyä ammentamaan intoa kehittää itseään ja tahtoa roikkua viimeisimmän tiedon reunassa kiinni. Ar­kisimmastakin harmaudesta olisi löydettävä innoitus, nähtävä muistamisen arvoiset rikkaat hetket.

Auringonnousun äärelle seisahtuneena taas kerran totesin, että sairaalan hiljaisessa hämärässä on ihmeellistä taikaa. Autiot, pysähtyneet käyttävät ovat puhutelleet minua näinä vuosina lukemattomia kertoja. Väsymyksen ja kyllästyksen runtelemanakin olen se hullu, joka sanoo pitävänsä päivystämisestä. Siksi tuon yhden auringonnousunkin muistan. Enkä suinkaan haluaisi unohtaa. ■

Sairaal­an hiljaisessa hämärässä on ihmeellistä taikaa.